

Den skotske Kvinde paa Tjele.

Livsbildning fra Reformationstiden

af G. H. Gwald.

Forste Bog.

(Fortaet.)

Den uanfælige Landsbykirke, som ligger kun en god halv Hjerdingvej fra Gaarden, var allerede dengang gammel, men er dog endnu væsentlig den samme. Den ligger nu, som dengang, paa sin stejle Høj, hvor den med sin Klokketårn kan samtale med Vigum Kirke, der hidtils Søen spejler sit slatte Taarn i Bølgerne. Dog maa Binge Kirke nu med Misundelse se over til sin lystligere Søster, der endnu har sin Prydelse, Taarnet, medens den selv i Tidernes Løb er bleven fulst.

Hin Peter- og Povlsdag, da den glimrende Brudepar nærmede sig, knejtede dens Taarn endnu, og fra dens Slughuller lød Klokketlangen vidt omkring.

Paa Kirkebænkens Straaninger og paa den lille jevne Plads foran Kirkegaardens Indgangsport stod tætte Rækker af Mand og Kvinde. Det var ikke alene Binge Bønder med Husfruer og Børn, men ogsaa en Del af Naboherrens Bødere, der vilde se paa den adelige Brudepar's Pragt. Den hele Stare afgav et broget Stue; thi den danske Bonde havde dengang, faaefrom Avelen, lyse og livlige Farver, og man saa da røde, grønne, brune og blå Kofter og Kjortler imellem hvidene. Stoffet var simpelt og stærkt Vadmøl, men dog fandtes ogsaa enkelte finere Kofter af Klade, prydet med Sølvknapper. De fleste tilstedeværende vare vistnok Kristoffer Kruses og Hr. Mogens's Landboere eller Gaardfæstere og Ugedagsmænd, desuden en Stare Husmand, Jorderter, nogle Gaandværtere og Pæberfænde eller Landhøfere; men der var ogsaa enkelte jordegne Bønder eller Selvejere, hvis skabelige Dragter og selvsagte Livsøstere vidnede om ikke ringe Velstand. Man saa vel hilt og her nogle pjaltede Stodder og Tiggertænder, men de fleste vare velklædte. Mandenes lakke Holdning og de hvide Ord, der nu og da faldt, tydede paa større Frimodighed, end den danske Bonde i den paafølgende Tidsalder kunde rose sig af. Reformationens Mandepust havde rørt enkelte Sjæle og indgivet dem et forvængeligt Haab om Lykke og Frihed; ifær sit Rygtene om Borger- og Bondevænnen, Kristjens den Andens mulige Genindfættelse paa Tronen en og anden Bondes Natte til at knæse trodsigere. Dog var, selv uden disse forbigaaende Tidssammenhænge og det ved dem fremkaldte aandelige Røre, Bondens Holdning lige overfor Adelsmanden langt mindre underdanig, end den senere blev. Tønen mellem Herre og Tjener havde efter god gammel dansk Sæd endnu en Jævnhed og Uafgjængighed, som bødte noget paa den ulige Fordeling af Rigdom og Magt.

Bønderne stod da ingenlunde alle med Hat i Haand og taube, da Brudepar drog forbi og til Kirken; tværtimod gav de helligt nok deres Bifald eller Misfald til Kende, ventlige Tilraab afsløstes nu og da af misbilligende Mumlens, de ridendes Udsende og Holdning bemætt, Hølene vurdere, og undertiden lød drøj Skamt, som sit de nærmestaaende til at le.

Dog var det en stor Tjenst for Bønderne at høre deres Dørmænds Pragt, Kitternes Hætte med de vajende, brogede, med Udfælsens-Agraster faldholdte Hjer, de forte, spanske Rapper af sort Hjul, Silke-Tøjterne og Hoser af lyse og finmente Farver, Støene med Guldsparterne og Udskænnene, som smukkede fra Sværdfæstene og fra de gyldne Fingerringe, der bleve baarne over de silkestuete Hænder — Kitterernes perlestuete Hjulskorsetter og Skriver, de gyldne Ræder, som hang ned paa de fine Driftbuge fra de krusede Halskraver, de med Udfælsene prægede Arme- og Fingerringe, Hovedsmykkerne, Binditerne eller Kranfene af Baand og Perler, som Jomfruerne bar, eller de endnu kostbare Perlekræ, som prydede Koneerne, og over hvilke de bar en lille spidspudset Hat med vajende Hjer, Raaberne endelig af Silke eller Hjul, kantede med fint Pelsvært i rige Følde over Kvindernes Skuldre — al denne Glans maatte vel blende Amuendens og endog heller ikke at vække Misundelse i nogle af Tilskuernes Hjerte.

Lillige Kirnede overalt de adelige Baadenmarker dem i Møde fra Høsternes Døkkener eller Svendens Kjørtler, udsæbe med Gulb eller Sølv, Silke eller Ud, nogle af dem dog lidet kunstfærdigt baldhrede. Der saa man Krusernes røde Hue paa Sølvgrund, Løvenalkernes blå Løve paa Gulgrund, de Munkers røde Kofter og grønne Binditer, Lunoernes sorte Bjakter i Sølvfelt, Pødestuernes slagende kronede Ørn, Rosenkrantzernes slatlede Straafjælle, de Frihers røde Egern, de Kulers Sølvbrude i blå Hjer, foruden flere andre Stjoldmarker, der for længe siden ere lagte i Graven hos de sidste Værlinger af dengang endnu blomstrende Slægter og nu kun tilbage Heraldtikkens Historie.

Brudgommen havde påsæt Tiden vel og indtraf først til Kirken med sin Forlover Heidenreich og sit Følge af Brudekarle. Lavrids Lunoer pruntede i en rød Silketrøje og Hoser af samme Stof og Farve, hans Kapper var af sort Hjul, foret med hvid Silke, og i sin Hat bar han en gul Hjer, saa de unge Bønderpiger stullede ved at se saa stabelig en Brudgom. En og anden af dem saa vel kun paa Klæberne og tænkte sig sin egen Hjerterstærke stant udstaffet. Blandt Brudevendene ved Holmer Knud og Knud Mogensen jævnlige, Holmer tofpart nok skæbt, men ikke affittende, i sort Hjul, splidset med hvid Silke og en blå Hjer i sin Hat, hoortmod Knud glimrede i ferksfarvet Silke og bar en rød Hjer paa sin sorte Hjulsk Bæret.

Kort Tid efter indtraf det store Brudepar fra Bingegaard. Par efter Par, en Mand og en Kvinde sammen, red de op for Kirkegaardens Port, ledsagede hver af sine Svende, som tog mod Høstene, saa snart Hjerklæberne vare fægne af. Alle vare til Høst ubtagen gamle Gidiel Pødestu, der med Anna Søfeld ved sin Side kom agende i en plump Karm, over hvis fire ubstærte Træstolper var spændt et Stykke blaat Klade, kantede med gule Fren-

ser, efter de Tidens Mening et faare stabeligt Kjøretøj og Bingegaard's Stolthed.

„Der har vi Gidiel,“ sagde en Bondelone, da Karmen ramlede forbi. „Guds hellige Møder, hvor det gamle Stroj endnu kan bære sig stiv og strunt og knejse i Guldentuffte og Hjul!“

Udemødet, faaef som de fleste Kvinder i Følget, havde sin Knekkelse med kostbare Stene smykkede Rosenkrans ved Bæltet. Da hun førte forbi Jomfru Marias Billede, som stod i et lille Stur der, hvor Kirkevejen bjer af fra Alfardvejen, slog hun andagtig Kors for sig. De fleste gjorde som hun, men ikke alle, og Bønderne lagde nogle Markte til, hvem der viste Guds Moders Billede sin Værefægt, og hvem der undlod det.

Hr. Mogens tog sig hel stabeligt ud, da han, klædt i blaat Hjul med Ribbereden paa Brystet og de gyldne Sporer paa Hølene, baaren af sin svære, forte Hingst, Raafsenste talbet, red frem ved Karen Rosenkrantz's Side. Som eneste tilstedeværende Ridder, hvilken Værdighed alene gav en Legmand Ret til Prædikatet Herre, var han, uden Hensyn til at han ikke havde Søde i Rigens Raad, den fornemste Mand i Selskabet. Derfor var ogsaa den fornemste Kvinde bleven ham til Del, nemlig den eneste tilstedeværende Rigstraadsfrue. Karen Rosenkrantz gjorde Hyldest paa Værespladsen ikke alene ved sit fagre Kjørt og ædle Holdning, men ogsaa ved sin rige Dragt; hun bar en Perlestortel, helt overbædret i fine Manfite med kostbare Perler af alle Størrelser. En sig Kjørtel regnedes for den højeste Pragt, ligesom den ogsaa var den kostbareste af alle de færdige Klædninger.

Hr. Mogens brylede sig og hille til alle Sider i den Tro, at Bønderne saa til deres Legmand med dyb Værefægt; men uagtet Hattene og Huerne kom flinkt nok af, uagtet Legmanden lige saa lidt som de andre Spidsrosgaangen mellem Almuemændenes skarpe Tunger.

„Det kneb at saa det Læs af Sadelen, Jeppe,“ sagde en Bonde til sin Nabo, da Hr. Mogens fra sit høje Sæde paa Raafsenfelles Høje pustende havde naaet Jorden.

„Nu Karen's Hoppe burde have haft en Part af Brøden; hun dansede, som saa der kun en Hjer paa Sadelen.“

„Nu, Peter,“ svarede Jeppe, „med saa svar en Vægt af Perler og dyre Stene, som Karen's Ridsdatter er læsset med, vejer selv en smækker Kvinde til; hun fører en uanfælig Brud. Mogens's Munt udfuger ikke for intel sine Vænder; der har vi ham! Naar Janden nævnes, er han gerne nærmest.“

Mogens's Munt red frem ved Birgitte Kruse, Niels Munt's Husfrus Side og saa sig barst om, thi ingen Bonde rørte sin Hue, og der hørtes endogfaa dæmpede Bredeudbrud. Mogens blev en Kende bleg, og hans graa Hjer stod Lyn under de bukkede Bøyn, men han mestrede dog her, paa fremmed Grund, sin Harm.

Da Kristoffer Kruse kom med Bruden, trængte Folkestøren sig tæt op til Porten; thi alle vilde se Bruden nærved, og ventlige Tilraab og Velsignelser lød hende i Møde. Som hendes Broder var elsket for sin Mildheds Skib, faaledes havde ogsaa Anna ved sin Hjerterensgødhed stabt sig Venner i hver Hütte paa Godset. Hendes Kinder bleve blege af Sindssværelse og hendes Hjer hyltedes med Taarer, da hun mærkede disse Vidnesbyrd om Almuens Deltagelse. Fager nok var hun at se til i sin hvide, perlestuete Silkestortel og sit gyldne Brudebæret paa det mørke Haar; men hendes spinkle Person var overlæstet med Smukter, egne og laante, efter Tidens usladelige Stik, der blev drevet til en saadan Yderlighed, at Bruden sundom var nær ved at segne under Vægten.

Blandt Brudepigerne saa man Jde Nielsdatter, iført den perlestuete Hjulskjørtel, paa hvilken den Rist, Knud havde gjort, nu ikke mere var synlig. Det hvide Silkestortel sluttede sigt om hendes hvide Barm og smækte Hjul, og den lille blå Hjulskjørtel sat med den hvide Hjer sad tæt paa hendes rige, med Perler og Baand smykkede Hjerter. Hendes Kjørt lyfte af ungdommelig Livsglæde, og den afvejedde sig hilt og her i en Almuemand's eller en fattig Kvinde's Træt, naar hun hille dem med Smil og Nit.

Dog hvem kunde maale sig med Margaret Mogensdatter, som red frem ved Jdes Side paa Graamund? Kun saa saa her paa hendes prægtige Klæder, paa den mørkegrønne Hjulskjørtel, den sorte Hjulskjørtel med den hvide Hjer eller paa hendes Smukter, som viste hendes Skønsomhed og Smag; de glemte Pæberfænderne over den besjete Stabning, den ædle Holdning, de fine Træt og det stolte, straalende Blik.

„Vidste jeg ikke bedre,“ sagde en Kvinde blandt Almuen, da Margaret red frem for Porten, „vidste jeg tænte, hun var en Kongedatter.“

„Talen gaar jo ogsaa,“ sagde en gammel, røntet Moerkille i en graa Raabe, „at Kongeblod flyder i Margaret Mogensdatters Aarer; men det er kommet af et plumret Vælsk,“ Gjertund! og det er ikke blevet renere paa det sidste. Knejer den Jomfru end stolt i Hjul og Silke, er hun dog maatte et ufrigt Møder som en af vore, ja ringere. Det skal tendes paa hende til sin Tid, siger jeg dig, Gjertund! Sen drager i Faderens Ørn, Datter i Møderens Sørf. Had tænker du om Møderen?“

„Nu,“ svarede Gjertund, „lad saa være, at hun er et Slegfredbarn; Hr. Mogens og Janden maa vide det! Vaade Fader og Møder ere af ædel Rod. Det gaa, som det vil, ingen Sunde faar en af os Høst til at søbe af Fod med Margaret Mogensdatter. Du maa ogsaa vide, Sidsel, at Møder, som Datter, under os Fattigløse Klæder og Høde. Godt faar's først, naar det er borte! Aldrig glemmer jeg den stoiske Kvinde, fordi hun klæbte mine smaa, ikke heller hendes Datter, fordi hun knæjtede dem.“

„Det er bedst,“ sagde Sidsel, „at glemme det, man ikke kan faa! Hvidt fangebe min Pøse kun tørre Storper paa Tjele. Dog, den Snat kan vare Stoden igennem, som man siger; jeg maa hjem til min sølle, syge Mand.“

„Hendes Mund maa være glød, naar hun vil sove,“ sagde Gjertund ved sig selv. „Saa faar den Høile og nødes ikke til at ufbende saa onde Ord.“

Bønderne mente, at nu maatte alle være tomme; men pludselig hørted der Høvslog fra Vejen, og de saa Gert

Gritsen komme færende i fuld Hjerpring. Gert havde skadet sig op, det behøve han ønske, men ligende dog mere en Nar end en Adelsmand. Den gule Hjulskjørtel og Høfene havde for længe siden mistet deres Færg og fine Glans, den sorte Kapper var rødlig og slidt i Sømmene, og Hatten med den brækkede, blå Hjer svarede kun alt for godt til Resten. Stoffet var dog det, en fri Mand havde Privilegium paa at bære, det lange, graa, gule Stog og Haar var tæmmet, og om Livet havde han et qudbindvirket Bælte, i hvilket der stak et godt Sværd med sølslaget Hæfte. Da han for op til Kirkegaardens porten med sin Svend i Hølene paa sig, raabte en af de unge Knøse efter ham:

„Bedre silde end aldrig, Gert!“

„Silde?“ sagde Gert, idet han sprang af sin Skindmar og smed Tøsen til Svenden. „Nu, for silde maatte det være at raabe: Nat! naar Hjulskjørtel er ædt. Men jeg er kommen tidstid til at faa min Part af Stanten her, som af Sulet hilt.“

De unge lo, men de gamle rystede paa Høvedet; de forstod, at Gert med Stanken mente Duften af den hellige Regelse, som Vinde bar hid fra Kirken.

„En ugudelig Bandstrop, den Gert Gritsen,“ sagde en gammel Bonde, „ret en arg Kætter.“

„Desuden en lurvet Hund,“ tilføjede en anden, „han sner ikke blandt gode Mænd.“

Men gale Gert var alt inde i Kirken og hørt ikke det Studsmaal, han fik.

Det var næppe nok, at den lille Kirke kunde rumme det store Brudepar og den Stare Tilskuere, som trængte sig ind efter det. Dog hjalp det, at man den Gang ikke havde Stole i Kirkerne, saa næsten hele Rummet stod til Raadighed. For Gidiel Pødestu og nogle af de ældste, fornemste Mand og Kvinder var der et Par Bænke at sidde paa, men Resten maatte overvære Vælsken faaende, Pladsen var snæver nok, saa at Kvindene vare meget optagne af Omhu for deres kostbare Dragter, der kom i stor Fare i Trængslen. Luften var trængende ved den store Menneftemængdes Sammenstrømning, ved den Værme, der udraaledes fra de talrige Lys paa Høvedalteret og Guds Moders Alter i det lille Sidelapel og af den svalme Røgseludst.

Svenden perlede paa Kapellanen, Hr. Niels's Bænde, mens han stod for Alteret og udførte Vælsken. Han viste sig ivorigt i fuld papistisk Glans, med det sneviede Messesklæde over Høvedet, i Messeskerken, den røde Hjulskjørtel og med Bæltet. Ogsaa havde han ført Kordreng med sig fra Viborg, saa at selv de tilstedeværende lutherfæstede maatte hde den skønne Sang Ros. Papisterne vare jo langt deres Overmand i at give Gudstjenesten ydre Glans og smigre Sanserne, hootfor de ogsaa faldte den lutherfæstede Gudstjeneste „Kallet og arm.“ Dog blev den skønne Sang kun en harmoni, der tilbrede Vret; thi kun: saa af de tilstedeværende forstod tilfulde de latinske Ord, og der var desuden paalagt Tavshed.

Uagtet Ordets Fortyndelse til alle Tider har spillet en mere eller mindre underordnet Rolle i den katolske Gudstjeneste, havde det lutherfæstede Rare dog vakt noget Lid ogsaa mellem de sløve papistiske Præster og Hjer givet den Døvelse i at drive Pøstmit fra Prædikestolen og torbne mod de Lutherfæ. Hr. Niels lod da heller ikke en saa tofellig Vælsighed til at give sit Hjerter Luft gaa nogle Mundfulde godt, bredt Dansk eller Jydsk, der bleve de fleste til Opbyggelse, men nogle til stor Fortargelse. Hr. Niels talte syndigt om Tidens ugudelige Vantro og prikte alle dødbøtt salige, som i disse Trængsels-tider bleve den hellige Kirke tro; han prikte Bruden for hendes troende Stindela og formandede Brudgommen til ved hende at lade sig føre tilbage til den moderlige Kirkes Skød, fra hvilket han, som Niels udbrødte sig, havde været nær ved at løsrive sig; han formanede alle, der vattede, til Stodighed, og stultelig fremfillede han gamle Gidiel Pødestu, Brudens moderlige Vælsker, som et Mønster for alle Dannefænder paa Gudsfægt og udmalede hendes Dyder saa syndigt, at det, han sagde, meget ligende en foregæben Vigtale, og paaførte den gamle et heftigt Anfald af Graad.

Det var en Lykke for Niels Frandsen og Kirkefreden, at Thøger Løvenbalk med Billie først indtraf sig opad Dagen. Han havde været til Stede ved Brudevælsken og hørt Hr. Niels's Tale mod Kætter, turde det let gaet disse to, som det git Malmes heromte Reformator, Klavs Mortensen Tøndebinder. En Gang i Besperlimen gad han sig til at prædike mod Muntene, og Kristoffer Madsen sig derpaa op paa Prædikestolen efter ham og prædike med Klavs, og saa atter Klavs, og faaledes vekslede de tre Gange og skæbte hinanden ud. Kirkerne vare i sin Geringstid ikke Fredens Pauluner, men Valpladsen, paa hvilke der ikke alene kæmpedes med aandelige Raaben, men hvor Mundhuggeriet endogfaa kunde udarte til Slagsmaal. Slige Vælskelser maa ingenlunde alene strives paa den religiøse Fanatismes Regning, men maa ogsaa og mest falde Tidsalderens almindelige Raahed til Laft.

Anna Svendebatters Brudepar skulde nu ikke vandselliges ved sig Ufred, om end nogle af de tilstedeværende blev sig Niels Frandsens hvasse Ord bag Vret og foresatte sig at give ham Svær ved Altanden.

Da Brudgom og Brud efter endi Gudstjeneste traadte ud af Kirken, brød en sand Ortan af høinende Tøner løs fra Spillemandens Instrumenter. Disse Vredspæere havde opstillet sig lige ved Kirkegården, og Kirkegården var helt opfyldt af Bønderne, som ikke alene vilde se Brudepar endnu en Gang, men som vilde høre gamle Jens Pøse, en af de Binge Bønder, der agtede at tale til Brudgom og Brud.

Jens Pøse var en Mand af anseelig Stikelse og med et klogt Blik; i den blå Stabstøffe med Sølvknapperne, de hvide Hoser og Støene med Sølvspænder tog han sig helt pnytelig ud. Da han frejdig traadte frem og med Værdighed, stent ærbødig blottede sit Høved, indgød han sine Overmand Agtelse. Han stikte sig vel ved sin Tale, som var en Lykønstning til Brudeparret og en Takfælgelse til Kristoffer Kruse, fordi han altid havde været Bønderne en god og mild Herre og heller ikke ved denne Vælsighed havde undladt at vise Menigmand sin Deltagelse

ved rundelige Gaver til de fattige og rigeligt Traktament til alle. Han tilfalte efter god gammel, dansk Sæd Kristoffer med Du og nævnde ham ved Fornavn, thi Forholdet mellem Herre og Tjener var i hin Tid endnu næsten ganske det samme, som det lige til de senere Tider har været mellem en Bonde og hans Karl. Kristoffer Kruse takkede og indbød Bønderne til at komme ned til Gaarden og se paa Danfen, naar de havde gjort sig lystige ved Sildebordet. Derpaa brød de alle op, gamle Gidiel lød i sin Karm, og de andre fleg til Høst; men nu ordnede Toget sig faaledes, at Brudgom og Brud red i Spibser ved hinandens Side, og Brudevendene og Brudepigerne red parvis.

Paa Hjemvejen viste det sig, at Jens Pøses Tale havde sat ondt Blod eet Sted; thi Mogens's Munt sagde spdydig til Kristoffer Kruse:

„En hel røri Tale var den, Kristoffer, ligesom ogsaa eders Svær! Man skulde mofsen tyktes efter det, at eders Gaard maatte være et Himmerige, I selv en Helgen og alle eders Ugedagsfæner Værlengle.“

„I ved, Mogens,“ svarede Kristoffer med sin vante Rolighed, „at det ikke er saa vel; men mit Tante'sæt er og var det før min Faders, at vil man have Bondens Svæd, skal man brede vel paa ham og dække ham varm.“

„Nu, Kristoffer, bedre at være silde Klog end slet ikke! I skal med mig fænde, hvis I lever og bliver gammel, at klapper du Bonden, saa napper han dig; men napper du ham, saa klapper han dig.“

Mogens's Munt's Visdom holdt dog ikke Stit som en nær Fremtid viste; thi da nogle Maaneder efter under Gredens Hjerde Bondeoprøret brød løs, greb hans Sværd straks til Vaaben og jeg ham ud af hans Gaard Vølstrup, saa at han maatte flygte helt ned i Sønderjylland.

Brudeparren red nu muntert hjemad, og det viste sig, at de unge, hvis Hu stod til hinanden, havde fundet hinanden. Knud red hos Jde, og de gantedes muntert. Meget alvorlig faldt Ordene mellem Holmer og Margaret, som red næst efter dem. Da Holmer hjalp hende paa Høsten og fælte Trøstet af hendes lille Fod paa sin Haand, havde han allerede lagt Mærke til, at hendes Blik var tungsin-digt og mørkt. Høste hun sig maatte trængt over, at han ikke havde ladet høre fra sig? Han tænkte sig det muligt til Trøds for, at hun selv havde ønsket deres Forhold hemmeligholdt; thi hvem kan udregne et Kvindes hjerter's stiftende Tilstande og modstridende Hølelser? Nu red hun ved hans Side stum, med blussende Kinder og kantede Hjerter.

„Vær min til Danfen i Dag!“ bad Holmer omsider og sagte Margaret's Blik. Han fandt det, og blets straalende Glans varmede hans Hjerter, men han fik dog ikke Svær strafs.

„Er I bleven kaldt i Hu?“ spurgte han, „siden I ikke agter mig Svær værd?“

„Jeg ønsker stundom, Holmer Hansen,“ svarede Margaret og havde Sværet, „at jeg var kald.“

„Nu,“ sagde Holmer, „da er I det ikke, og er I varm i eders Hjerter, saa vær nu glad i eders Hu! Nu træde vi den Dans sammen i Dag, frydes ved hinanden og lade den Dag i Morgen have sin egen Plage!“

„Daamaend!“ svarede Margaret med et Suf; „der tilfænder sig maatte ikke bedre Raad. Dog ser jeg grant, at med hveri Trin, vi nu skulde træde med hinanden i Danfen, rylte vi Enden nærmere, bliver den nu Lykke eller Vanlykke.“

„I taler tunge Visdomsord i Dag, Margaret, mens alt nu om os prædiker Ulystighed og Daarløst.“

„D ja! ikke for, intet git min Moders Bugge mellem Stollands graa Bjerge. Taage var hendes Die, siger hun, naar hun er mod i Hu.“

„Eders Møder, hvor lider hun? Jeg finder hende ikke blandt de andre.“

„Hun sidder hjemme i sit Kammer, Holmer, led af Verden, en stakfæls Væstet; hun ræddes ved at lade sig se blandt mange, og Fader er glædest hende foruden. Dog er hun mig den koreste paa Jorden og vil altid være det, om der end siges hende det værste paa.“

„Forjag nu alle de mørke Tænter, Margaret!“

„I kunde saa let, som det, hude de Stæper, der nu staa i Øst, at vige bag Binge Møllebakke. Al, Holmer! den Sag giver mig Bitterhed i Sjælen og stærker mig Stolthed, stant den burde gøre mig dnydig. Jeg stiftes ofte til at sende eder Bud og bede eder sige en Hæftens blandt de Piger, paa hvis Stjold der ikke findes nogen Vlet, ligesledes en af de rette danske. De ere spage som Duer.“

„De spage Duer's Kurren gør mig led, Margaret! Min Husfru maa have et højt o frit Sind, blev hun end mindre fager end I. Hvor faare desjlig er I ikke til enhver Tid, dog ifær i Dag.“

„Nu vil I gøre mig spag,“ sagde Margaret rødmende og smilte. „Jeg fortaar! Til somme Tider maa jeg ligne en Falk, til andre Tider en Due, alt som min Vens Sind faar.“

„Met saa!“ svarede Holmer med et varmt Blik; „vær i Dag min Due!“

„Eders er jeg nu, hvad I godt ved,“ sagde Margaret og blev bleg, „og vil, Gud naade! altid blive det, ihoor det saa gaar.“

„Min Due! Sig flere Støvsord! Mit Hjerter hungret.“

„Det skulde da være,“ svarede Margaret med usikker Kjøst, „at jeg engang bliver Herrens Brud. Dertil fæster jeg nu og da min Tante.“

„De lebe Munte og fællste Koneer“, udbrød Holmer harmfuld, „skulle ikke saa held til at fange eder i deres Garn. Aldrig skal I, Margaret, stænges i et Kloster, og falme der, saa sandt hjælpe mig Gud!“ og idet han sagde dette, gav han sin Høst af Sporerne, saa den foer frem.

„Mid ikke min Broder Knud over Ende!“ sagde Margaret med et lyst Smil og rødmende Kind.

Høvedsfejere dundrede, og Spillemandene spillede løs, da Brudeparret red ind paa Gaarden gennem den grønne Væsporet, som Gaardfogen og Svendene havde rejst, og Pigerne smykket. Thøger Løvenbalk stod ved Væsporet midt i en Hjul Thende og Børn og bød Brudeparret velkommen med nogle lystige og hjertelige Ord.

(Fortættles.)

* I Følge et Sagn skulde Løvenbalkerne nedstamme fra Kristoffer II's uagte Son Gert.